

CURSO ACADÉMICO: 2001-2002.

LICENCIATURA: PERIODISMO.

CURSO: CUARTO.

Código: 20742.

Asignatura: Libertad de Expresión y Derecho de la Información.

Tipo de asignatura: Troncal.

Nº de créditos: 5 créditos: 4 de teoría y 1 de práctica.

Profesorado: Dr. Joaquim Borrell. (Gr. 01). Dra. Mª Jesús García (Gr. 02).

Sra. Cristina Dietrich. (Gr. 51-52).

Cuatrimestre: Primero.

OBJETIVOS:

Proporcionar conocimientos jurídicos básicos sobre la información y los derechos fundamentales relacionados con ésta; estudiar el régimen jurídico de la información, la comunicación y el ejercicio de la profesión en el Estado de las Autonomías.

TEMARIO:

1. Las libertades informativas.
 - 1.1. Antecedentes históricos y doctrinales.
 - 1.2. Marco internacional y europeo.
 - 1.3. Configuración constitucional.

2. Manifestaciones de las libertades informativas.
 - 2.1. La libertad de expresión.
 - 2.2. El derecho a informar. La exigencia de veracidad.
 - 2.3. El derecho a recibir información.
 - 2.4. La libertad de creación literaria, artística, científica y técnica.
 - 2.5. La libertad de cátedra.

3. Los derechos de la personalidad como límites de las libertades informativas.
 - 3.1. El derecho al honor.
 - 3.2. El derecho a la intimidad.
 - 3.3. El derecho a la propia imagen.
 - 3.4. El derecho a la autodeterminación informativa.
 - 3.5. La protección civil de los derechos de la personalidad.

4. Otros límites de las libertades informativas.
 - 4.1. La protección de la infancia y la juventud.
 - 4.2. Las relaciones profesionales.
 - 4.3. Los procesos judiciales.
 - 4.4. Los secretos oficiales.

5. Normativa penal con incidencia en las libertades informativas.
 - 5.1. Responsabilidad penal y civil derivada de los delitos.
 - 5.2. Estudio de las diferentes figuras delictivas en relación con los derechos de la personalidad.
 - 5.3. Otros delitos relacionados con la información.

6. Garantías de las libertades informativas.
 - 6.1. Garantías generales.
 - 6.2. Garantías específicas: Cláusula de conciencia, secreto profesional, prohibición de censura previa, secuestro judicial y derecho de rectificación.
 - 6.3. Garantías institucionales: Especial referencia al Consejo del Audiovisual de Cataluña.
7. Estatuto jurídico del profesional de la información.
 - 7.1. Asociacionismo y colegios profesionales.
 - 7.2. Autorregulación y autocontrol.
 - 7.3. Régimen especial del director del medio.
 - 7.4. Relación civil, mercantil o laboral del profesional del medio.
8. Regulación jurídica de los medios de comunicación.
 - 8.1. Marco internacional y europeo.
 - 8.2. Planteamiento general.
 - 8.3. Prensa y publicidad.
 - 8.4. Otros medios.
9. El régimen específico de la televisión.
 - 9.1. La televisión terrestre por ondas.
 - 9.1.1. La televisión pública estatal.
 - 9.1.2. La televisión autonómica.
 - 9.1.3. La televisión local.
 - 9.1.4. La televisión privada.
 - 9.2. La televisión por cable.
 - 9.3. La televisión por satélite.
10. El régimen jurídico de la radio.
 - 10.1. La radio pública estatal.
 - 10.2. La radio autonómica.
 - 10.3. Las emisoras municipales.
 - 10.4. Las emisoras institucionales.
 - 10.5. Las emisoras comerciales.

BIBLIOGRAFÍA:

BÁSICA:

A) Bibliografía básica:

- A. AZURMENDI. Derecho de la información. Guía jurídica para profesionales de la información. Ed. EUNSA. Navarra , 1997.
- Ll. DE CARRERAS. Régimen jurídico de la información. Periodistas y medios de comunicación. Ariel Derecho. Barcelona, 1996.
- J. CREMADES. Los límites de la libertad de expresión en el ordenamiento jurídico español. La Ley – Actualidad. Madrid, 1995.
- L. ESCOBAR DE LA SERNA. Derecho de la información. Dykinson. Madrid, 1998.
- T. FREIXES. Libertades informativas e integración europea. Colex. Madrid, 1996.
- J.J. GONZÁLEZ ENCINAR. (Ed.) Derecho de la Comunicación. Códigos Ariel, Barcelona 2000.

COMPLEMENTARIA:

B) Bibliografía complementaria: Se proporcionará a lo largo del curso.

METODOLOGÍA DOCENTE:

TEORÍA:

Análisis jurídico de la libertad de expresión y del derecho de información.

PRÁCTICAS:

Las prácticas consistirán, principalmente, en el análisis y comentario de legislación y jurisprudencia española y europea.

SISTEMA DE EVALUACIÓN:

La evaluación se basará en el examen final, tomando en consideración la realización de prácticas, así como la participación en las clases.

OTRAS CUESTIONES:

Los dossiers de Legislación y Jurisprudencia que se preparan para el seguimiento de la asignatura, podrán encontrarse a disposición de los alumnos tanto en el servicio de copistería como en la biblioteca de la Facultad.

Dra. M. García Arán.

Dir. del Departamento de Ciencia Política y Derecho Público.

CURS ACADÈMIC: 2001-2002.

LLICENCIATURA: COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL. CURS: TERCER.

Codi: 20742.

Assignatura: Llibertat d'Expressió i Dret de la Informació.

Tipus d'assignatura: Troncal.

Nº de crèdits: 5 crèdits, 4 de teoria i 1 de pràctica.

Professorat: Dra.Teresa Freixes. (Gr. 4).

Quatrimestre: segon.

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA:

Donar coneixements jurídics bàsics sobre la informació i els drets fonamentals que s'hi relacionen; estudiar el règim jurídic de la informació i la comunicació i de l'exercici de la professió a l'Estat de les Autonomies. A la Llicenciatura de Comunicació Audiovisual es farà una incidència especial en els aspectes relacionats amb els mitjans de comunicació audiovisuals.

TEMARI:

1. Les llibertats informatives.
 - 1.1 Antecedents històrics i doctrinals.
 - 1.1 Marc internacional i europeu.
 - 1.2 Configuració constitucional.
- 2 Manifestacions de les llibertats informatives.
 - 2.1. La llibertat d'expressió.
 - 2.1 El dret a informar. L'exigència de veracitat.
 - 2.2 El dret a rebre informació.
 - 2.3 La llibertat de creació literària, artística, científica i tècnica.
 - 2.4 La llibertat de càtedra.
- 3 Els drets de la personalitat com a límits de les llibertats informatives.
 - 3.1 El dret a l'honor.
 - 3.2 El dret a la intimitat.
 - 3.3 El dret a la pròpia imatge.
 - 3.4 El dret a l'autodeterminació informativa.
 - 3.5 La protecció civil dels drets de la personalitat.
- 4 Altres límits de les llibertats informatives.
 - 4.1 La protecció de la infància i de la joventut.
 - 4.2 Les relacions professionals.

- 4.3 Els processos judicials.
 - 4.4 Els secrets oficials.
- 5 Normativa penal amb incidència en les llibertats informatives.
 - 5.1 Responsabilitat penal i civil derivada dels delictes.
 - 5.2 Estudi de les diferents figures delictives en relació als drets de la personalitat.
 - 5.3 Altres delictes relacionats amb la informació.
- 6 Garanties de les llibertats informatives.
 - 6.1 Garanties generals.
 - 6.2 Garanties específiques: Clàusula de consciència, secret professional, prohibició de censura prèvia, segrest judicial i dret de rectificació.
 - 6.3 Garanties institucionals: Especial referència al Consell de l'Audiovisual de Catalunya.
- 7 Estatut jurídic del professional de la comunicació.
 - 7.1 Associacionisme i col·legis professionals.
 - 7.2 Autorregulació i autocontrol.
 - 7.3 Règim especial del director del mitjà.
 - 7.4 Relació civil, mercantil o laboral del professional amb el mitjà.
- 8 Regulació jurídica dels mitjans de comunicació.
 - 8.1 Marc internacional i europeu.
 - 8.2 Plantejament general.
 - 8.3 Premsa i publicitat.
 - 8.4 Altres mitjans.
- 9 El règim específic de la televisió.
 - 9.1 La televisió terrestre per ones mitjanes.
 - 9.1.1 La televisió pública estatal.
 - 9.1.2 La televisió autonòmica.
 - 9.1.3 La televisió local.
 - 9.1.4 La televisió privada.

9.2 La televisió per cable.

9.3 La televisió per satèl·lit.

10 El règim específic de la ràdio.

10.1 La ràdio pública estatal.

10.2 La ràdio autonòmica.

10.3 Les emissores municipals.

10.4 Les emissores institucionals.

10.5 Les emissores comercials.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA:

C) Bibliografia bàsica:

- A. AZURMENDI. Derecho de la información. Guía jurídica para profesionales de la información. Ed. EUNSA. Navarra , 1997.
- Ll. DE CARRERAS. Régimen jurídico de la información. Periodistas y medios de comunicación. Ariel Derecho. Barcelona, 1996.
- J. CREMADES. Los límites de la libertad de expresión en el ordenamiento jurídico español. La Ley - Actualidad. Madrid, 1995.
- L. ESCOBAR DE LA SERNA. Derecho de la información. Dykinson. Madrid, 1998.
- T. FREIXES. Libertades informativas e integración europea. Colex. Madrid, 1996.

- J.J. GONZÁLEZ ENCINAR. (Ed.) Derecho de la comunicación. Códigos Ariel. Barcelona, 2000.

COMPLEMENTÀRIA:

D) Bibliografia complementària: Es proporcionarà durant el curs.

METODOLOGIA DOCENT:**TEORIA :**

Anàlisi jurídica de la llibertat d'expressió i del dret de la informació, principalment en relació amb els mitjans de comunicació.

PRÀCTIQUES:

Les pràctiques consistiran, principalment, en l'anàlisi i comentari de legislació i jurisprudència espanyola i europea.

SISTEMA D'AVALUACIÓ:

L'avaluació es basarà en l'examen final, tenint en compte també la realització de pràctiques, així com la participació a les classes.

ALTRES QÜESTIONS:

Els dossiers de Legislació i Jurisprudència que es preparen per al seguiment de l'assignatura, podran trobar-se a disposició dels alumnes tant al servei de copisteria com a la biblioteca de la Facultat.

Dra. M. García Aran.

Dir. Departament de Ciència Política i Dret Públic.